

2. DERS

Neden

Siyer

Öğrenmeliyiz?(II)

(قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ)

“(Resûlüm!) De ki: ‘Eğer Allah’ı seviyorsanız, bana uyun ki; Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.’ Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”

(Âl-i İmrân Sûresi, 3/31)

HİRA

- Meşru bir hedefe, ancak meşru yollarla gidilir. Nasıl?
- Haklı olmak kadar, haklı kalmakta mühimdir. Neden?
- Hedefe ulaşmak için emel ve fedakârlık olmazsa olmaz kavramlardır. Niçin?
- Darılma yok, dayanma var! Nasıl?
- Seven sevdiğinin sevdiklerini de sever! Niçin?

11. RABBANÎ VE NEBEVÎ YOLUN YÖNTEM VE GEREKLİLİĞİNİ ÖĞRENMEK İÇİN

Emr-i bi'l-ma'ruf, nehy-i ani'l-münker/İyiliği emretmek, kötülükten ise sakındırmak ya da tebliğ ve davet etmek bir Müslüman'a Kur'an'ın ¹ ve Hadislerin ² yüklediği en önemli vazifedir. Bu vazifeyi yerine getirirken meşru vasıtaları kullanmak gerekir. Çünkü meşru bir hedefe, ancak meşru yollarla gidilir. Ayrıca Hz. Ali'nin dediği gibi: *“Haklı olmak kadar, haklı kalmakta mühimdir.”* Haklı kalmak ve hakka yaraşır biçimde yürümek tüm Risalet davasının müntesiplerinin olmazsa olmazıdır. İşte Siyer bize Rabbani yolu gösterdiği gibi, bu yolda nasıl yürüneceğini de öğretir. Nereden başlayıp, nasıl devam edip, nereye varacağını,

¹ “İçinizden, insanları hayra çağıracak iyiliği emredip kötülükten alıkoyacak bir topluluk bulunsun...” Âl-i İmrân Sûresi, 3/104

² “Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, ya iyiliği emreder kötülüğe engel olursunuz, ya da Allah, yakında umumi bir bela verir. O zaman dua edersiniz, fakat duanız kabul olmaz.” Tirmizi, Fiten, 9

yani tüm hayatın menhecini/yöntemini ortaya koyar. Son güne kadar bu alanda değişmez ilkelerin neler olduğunu ve nasıl uygulanması gerektiğini belletir. Böyle olduğu için de nebevî hareket metodu dediğimiz, Resûlullah'ın tebliğ ve davet meselesindeki örnekliğini gözler önüne serer.

12. NEBEVÎ YOLDA AHLAKIN NE KADAR ÖNEMLİ VE VAZGEÇİLMEZ OLDUĞUNU ÖĞRENMEK İÇİN

“**Muhakkak ki Sen muhteşem ve muazzam bir ahlak üzeresin.**”³ diyerek Kur'an, Efendimiz'in (sas) ahlakını övmüş, Aişe annemiz de bir soru üzerine, “*O'nun ahlakı Kur'an'dı*”⁴ diyerek, ahlakını şekillendiren en önemli etkenin vahiy olduğunu beyan etmişti. Efendimiz'in (sas) mübarek hayatının her satırı, bu muhteşem ahlakın örnekleri ile doludur. Kulluk yolunda ahlakın ne kadar önemli ve gerekli olduğunu, o hayatı biraz okumaya başlayan birinin hemen itiraf edeceği bir meseledir. Dolayısıyla Siyer-i Nebi, Nebevî yolun en büyük azığı olan ahlakın ta'limi konusunda çok önemli şeyler söylemekte, bu alanda başka hiçbir şeye ihtiyaç bırakmayacak düzeyde ilkeler ortaya koymaktadır. Bu gözle Siyer'i okuduğunuzda anne-babaya itaat ve ihsan ahlakından, ticaret ve iş ahlakına; ta'lim ve terbiye ahlakından, yokluk ve fakirlik ahlakına; davet ve tebliğ ahlakından, yol ve yolculuk ahlakına; galibiyet ve başarı ahlakından, mağlubiyet ve başarısızlık ahlakına; muhalefet ve iktidar ahlakından, barış ve antlaşmalara sadakat ahlakına... kısacası hayatın her alanında o eşsiz ahlakın örnekleri görünür.

13. İNSANIN EN BÜYÜK PROBLEMLERİNDEN BİRİ OLAN DEĞERLER SIRALAMASININ, EN DOĞRU HALİNİN NE OLDUĞUNU ÖĞRENMEK İÇİN

Zamanımızın en büyük sorunlarından biri hiç şüphesiz değerler sıralamasının doğru tanzim edilememesidir. Herkes etrafında olan birçok şeye, bir şekilde değerler yüklüyor, kıymet biçiyor. Burada en önemli olan husus kuşkusuz bir şeye Allah'ın ne kadar değer verdiği/biçtiğidir? Peki, biz Allah'ın biçtiği değerlerin neler olduğunu nereden öğreneceğiz? Elbette ki Efendimiz'in hayatından, o hayat Allah'ın gözetiminde bir hayat olduğu, dünya-ahiret dengesi orada en doğru bir şekilde tesis edildiği ve Efendimiz'in hayatında olan değerler sıralaması, Allah'ın razı ve memnun olduğu bir sıralama olduğu için, bu meselenin öğrenileceği yegâne adreste orası olacaktır. Dolayısıyla o hayatı öğrendikçe biz değerler sıralamasını en doğru şekilde düzenleyecek ve bir değerler kargaşasına meydan vermeyeceğiz.

14. BÜYÜK HEDEFLERİN BÜYÜK EMELLERLE, BÜYÜK EMELLERİN ANCAK BÜYÜK FEDAKÂRLIKLARLA KAZANILDIĞINI ÖĞRENMEK İÇİN

Siyer bize böyle bir hakikati de öğretir. Büyük davaların büyük emellerle, büyük emellerin ise ancak o uğurda ortaya konacak büyük fedakârlıklarla kazanılacağını yüzlerce örnekle gösterir. Efendimiz'in (sas) ve O'nun mübarek ellerinde yetişen Sahabe-i Kiram'ın bu

³ Kalem Sûresi, 68/4

⁴ Müslim ,Misafirin, 139

din için neler çektiklerini öğrenen, nasıl yirmi üç yıl boyunca sıkıntıların hiç azalmadığını bilen, halifeler döneminde bile bu sıkıntıların katlanarak devam ettiğini anlayan biri, hedef, emel ve fedakârlık noktasında çok önemli ilkeler öğrenecek ve yaşadığı bu zemini öğrendiği o ilkeler çerçevesinde şekillendirmeye çalışacak, darılmaya, sıkılmaya, tembellik göstermeye, bahaneler üretmeye hakkının olmadığını öğrenecek ve “*darılma yok, dayanma var*” diyerek, kulluk yolunda yürümeye çalışacaktır.

15. RİSALET DAVASININ MESAJLARININ NASIL BÜYÜK BİR POTANSİYEL İHTİVA ETTİĞİNİN FARKINA VARMAK İÇİN

Bugün ne yazık ki, Ümmet-i Muhammed olarak bizler, elimizdeki sermayenin değerini düşmanlarımız kadar bilmiyoruz. İslam’ın, Kur’an’ın insanı değiştirme ve geliştirme potansiyelinin gücüne tam anlamı ile vakıf değiliz. Burada üzerinde düşünmemiz gereken bir nokta var: İslam Dünyası darmadağın bir halde olmasına rağmen, iktisadi, siyasi ve askeri alanlarda ciddi sıkıntılar yaşamasına rağmen neden dünyayı yöneten güçler küresel tehdit olarak Müslümanları ilan etmiş durumdadırlar? Acaba onlar, Müslümanlardan mı, yoksa İslam’dan mı korkuyorlar? Acaba, Müslümanlardan mı, yoksa onların ellerinde olan ama Müslümanların kendilerinin bunun farkında olmadıkları sermayeden dolayı mı telaşlanıyorlar? Bu üzerinde durulması gereken bir husustur.

Ne yazık ki, bizler tam anlamı ile işin bidayetinde Efendimiz’in (sas) nasıl bir dünyada mücadele verdiğini, muhataplarının kimler olduğunu ve onların kendilerine yapılan tebliğ karşı ilk tavırlarının neler olduğunu tam anlamı ile kavrayamamışız. Peygamberimizin nasıl diri diri kız çocuklarını toprağa gömen, yol kesip her türlü sınırı aşan işleri yapan, ahlaki anlamda en dip seviyelerde olan bir topluluktan; melekleri bile kendilerine hayran bırakan bir cemaat oluşturduğunu örnekleri ile gören biri, İslam’ın özünde barındırdığı potansiyelin değerini fark edecek, *tarihte bir kez olan bir kez daha olur* ilkesi ile yeniden tarih yazmanın yollarını zorlayacaktır. İslam’ın bu potansiyeli ilk günki gibi taptaze ortada durmaktadır. Bu iddianın ispatı ön yargısız bir şekilde İslam’ı öğrenmeye çalışan binlerce insanın iman ile neticelenen yolculuklarıdır. İslam, halen insanı değiştiren ve dönüştüren bir güce sahiptir. Bu gücün farkına varmak ve bunu doğru bir usûl ve üslup ile değerlendirmek, ancak Siyer’in doğru bir şekilde ta’lim edilmesi ile mümkündür.

16. ÜMİTLERİN BİR KEZ DAHA YEŞERMESİNİ SAĞLAMAK İÇİN

Müslümanlar olarak bazen mevcut hale takılarak ümitsizliğe kapılabiliyor, iki milyara yakın İslam Dünyası’nın bu derbeder hali karşısında: “*Acaba bu halden kurtulmak mümkün mü? Acaba bir gün yine ayağa kalkabilir miyiz?*” deniliyor. Görünürde zor olan ve her geçen gün daha da zorlaşan bu tablo, ister istemez insanı etkiliyor ve ümit noktasında dengeler menfi manada sarsılıyor. Ama insan Efendimiz’in (sas) hayatını okuyunca, Sahâbe’den bazı isimler üzerinde biraz durunca, onların çok daha ağır şartlar altında kalmalarına rağmen nasıl ümitlerini kaybetmediklerini ve hep ilk günün heyecanı içerisinde yaşadıklarını görüyor. 92 yaşlarında Ebû Eyyüb el-Ensârî’nin *İstanbul* surlarına dayanması, 86 yaşlarında Ümmü Haram validemizin bineğinin üzerinde zor durmasına rağmen ta *Kıbrıs* adasına gitmesi, insanın ayağına derman, gönlüne heyecan, ümitlerin bir kez daha yeşermesine vesile oluyor.

Bir de Haçlı saldırılarının İslam Dünyası'nı kasıp kavurduğu günlerde, *Kudüs*'ün işgal edilip, Mescid-i Aksa'nın kiliseye çevrildiği zamanlarda şarkın en sevgili sultanı olan Selahaddin-i Eyyübî'nin de (v. 589/1193) hâkim olduğu topraklarda Hz. Peygamber'in hayatını ve mevlidini okutarak, Müslümanları dirilttiğini hatırlarsak, ümitlerin bir kez daha yeşermesinde Siyer'in önemini daha iyi kavramış oluyoruz.

17. GEÇMİŞTEN İLHAM ALARAK, BUGÜNÜ İHYA, YARINI İNŞA ETMENİN YOLLARINI ÖĞRENMEK İÇİN

İslam medeniyetinin kadim bir geçmişi olduğu için, Müslümanlar geleceklerini inşa etme adına her daim geçmişlerine müracaat etmek zorundadırlar. Asr-ı Saadet dediğimiz bu büyük medeniyetin neşet ettiği zaman dilimi tüm Müslümanların aslî kökleridir. Böyle olduğu için Müslümanlar *istikbalimiz köklerimizdedir* deyip, kökleri ile olan bağı canlı tutmalı ve her daim ilhamlarını oradan almalıdırlar. Oraya yaslanmadan bir şeyler olmayacağını çok iyi fark etmelidirler. Çünkü bahse konu olan İslam ise, neşet ettiği ve en doğru bir şekilde yaşandığı dönem, tüm Müslümanlar için varılması hedeflenen bir gaye olmalıdır. Hal böyle olunca, Asr-ı Saadet'e çağrı aslında geçmişe, nostaljiye bir çağrı değil; geleceğe, istikbale bir çağrıdır. Yaşanan zemini ihya etmeye, geleceği ise inşa etmeye bir çağrıdır. Bu hiçbir zaman unutulmamalı ve Siyer-i Nebi'nin gelecek inşasındaki etkisi her an hatırdta tutulmalıdır.

18. DÜNYAYI DÖNÜŞTÜRECEK İMKÂNLARIN İLKELERİNİ ÖĞRENDİĞİMİZ GİBİ, AHİRETİN MAMUR EDİLMESİNİN YOLLARINI DA ÖĞRENMEK İÇİN

Peygamberlerin beş temel gönderiliş gayesi vardır. Bunlar;

1- KULLUK⁵

2- TEBLİĞ⁶

3- GÜZEL ÖRNEK⁷

4- İTİRAZ KAPILARINI KAPATMAK⁸

5- DÜNYA-AHİRET DENGESİNİ GÖSTERMEK⁹

Bu beş gayeden sonuncusu bizim dikkat çekeceğimiz gayedir. Rabbimiz Kur'an'ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: **“Allah'ın sana verdiğinden (O'nun yolunda harcayarak) ahiret yurdunu iste; ama dünyadan da nasibini unutma. Allah sana ihsan ettiği gibi, sen de (insanlara) iyilik et. Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama. Şüphesiz ki Allah, bozguncuları sevmez.”**¹⁰ Ayette ifade edilen, *“hem Allah yolunda olmak, hem de dünyadan nasibi unutmamak”* ancak fiili örneklikle anlaşılacak bir durumdur. Çünkü sadece ayetleri

⁵ “Andolsun Biz her ümmete, ‘Allah’a ibâdet edin, putlara tapmaktan sakının’ diye bir peygamber gönderdik.” Nahl Sûresi, 16/36

⁶ “(O Peygamberler), Allah'ın gönderdiği vahyi tebliğ ederler. Allah'tan korkarlar ve O'ndan başka hiç kimseden korkmazlar. Hesap görücü olarak Allah yeter.” Ahzab Sûresi, 33/39

⁷ “İbrahim ve onunla beraber olanlarda sizin için uyulacak güzel bir örneklik vardır...” Mümtehine Sûresi, 60/4

⁸ “(Bunları) müjdecî ve uyarıcı elçiler olarak (gönderdik) ki, elçiler geldikten sonra insanların Allah'a karşı bahaneleri kalmassın. Allah üstündür, hüküm ve hikmet sahibidir.” Nisa Sûresi, 4/165

⁹ “İnsanlar bir tek ümmet idi. Sonra Allah, peygamberleri, müjdecîler ve uyarıcılar olarak gönderdi; onlarla beraber anlaşmazlığa düştükleri konularda insanlar arasında hükmetmek üzere, içinde gerçekleri taşıyan Kitab'ı indirdi...” Bakara Sûresi, 2/213

¹⁰ Kasas Sûresi, 28/77

okuduğunuz zaman bu dengeyi sağlıklı bir şekilde kurmak pek mümkün olmuyor. İster istemez denge sarsılıyor, bazen ahirete doğru, ama çoğu zaman dünyaya doğru bir meyil gerçekleşiyor. Sahâbe'nin de çok zorlandığı bir alan olan dünya-ahiret dengesi ancak Hz. Peygamber'in fiilî rehberliği ile çözüme kavuşacak bir durumdur.

Mesela bu dengeyi ahiret yönüne doğru kaydıran Sahâbe efendilerimizden biriydi Osman b. Maz'ûn... Bir gün hanımı Havle bint Hâkim, Allah Rasûlü'nün evine misafir olur. Üstü başı perişan bir haldedir. Kureyş kadınlarının önde gelenlerinden birisi olan Havle'nin o anki durumuna Efendimiz'in eşleri olan annelerimiz üzürlürler. Neden bu halde olduğunu sorduklarında, Havle halini şöyle anlatır: “Benim eşim gecelerini namazla, ibadetle geçiriyor, gündüzleri ise oruç tutuyor. Böyle olunca da benimle ilgilenmiyor.” Eşinin ilgisizliği sebebiyle kendisini ihmal ettiğini söyleyen Hz. Havle'nin şikâyeti Efendimiz'e haber verilir. Allah Rasûlü hemen Osman b. Maz'ûn'un yanına gider ve sorar: **“Ey Osman! Ben senin için güzel bir örnek değil miyim?”** Bu soru karşısında sarsılan o büyük Sahâbî: “Anam babam Sana feda olsun ey Allah'ın Resûlü! Bu sorunun sebebi nedir?” diye sorar. Efendimiz buyururlar ki: **“Duydum ki, sen gündüzleri hep oruç tutuyor, geceleri de hep namaz kılıyormuşsun, öyle mi?”** Osman b. Maz'ûn: “Evet, Ya Resûlullah!” dedi. Efendimiz: **“Böyle yapma! Gözlerinin senin üzerinde hakkı vardır. Bedeninin senin üzerinde hakkı vardır. Ailenin senin üzerinde hakkı vardır. Namaz kıl ama sonra uyu. Oruç tut ama bazen de tutma.”** Efendimiz'in bu ikazından birkaç gün sonra Havle bint Hâkim yine Hücre-i Saadet'e misafir olur. En güzel elbiselerini giymiş, güzel kokular sürmüş, âdeta yeni gelinler gibi süslenmiştir. Allah Resûlü'nün tavsiyeleri hemen hayata geçirilmiştir.¹¹

Efendimiz'in bu manada herhangi bir sıkıntı gördüğünde; **“Ben sizler için güzel bir örnek değil miyim?”**diyerek, rehberiyetini nazara vermesi önemlidir. İşte bizler O'nun o güzel hayatından bu alanda çok mühim örneklikler görmekteyiz.

19. ŞİYERİN SAHİBİ İLE ARAMIZDAKİ ZAMAN VE MEKÂN FARKLARINA ALDIRMADAN BERABER YAŞAMAK İÇİN

Hucurât Sûresi'nde Rabbimiz şöyle buyurur: **“İyi bilin ki, Allah'ın elçisi içinizedir. Şayet o, birçok işlerde size uysaydı, sıkıntıya düşerdiniz. Fakat Allah size imanı sevdirmiş ve onu gönüllerinize sindirmiştir. Küfrü, fıska ve isyanı da size çirkin göstermiştir. İşte doğru yolda olanlar bunlardır.”**¹² Bu ayet Sahâbe'ye nazil olduğu zaman, o son vahyin ilk muhatapları olan bahtiyarlar topluluğu Efendimiz ile beraberdiler. Her an O'nun (sas) sesini ve sedasını duyuyor, bizzat O'nun direktifleri ile kulluk yolunda yürüyorlardı. Efendimiz (sas) bu dünyadan, öte âleme geçince hâşâ bu ayet havada kalmadı, bilakis o bahtiyarlığı kaçırانlar için bir müjdeye dönüştü. Bu müjde şu idi: **“Eğer, Hz. Peygamber'in getirdiklerini öğrenir, anlar ve bunları kavrarsanız, aradan on dört asır geçmiş olsa bile O'nunla beraber aynı zemini paylaşıyor ve aynı havayı soluyor gibi, Peygamberle canlı bir bağ kurabilirsiniz.”** Çünkü O (sas) dar-ı bekâya giderken, O'na nazil

¹¹ Ahmed, *el-Müsned*, c. 6, s. 268; İbn Sa'd, *Tabakât*, c. 3, s. 366

¹² Hucurât Sûresi, 49/7

olan vahyi ve o vahyin pratik olarak hayattaki karşılığı olan sünneti, sarılıp da dalaletle düşmememiz için bize emanet olarak bırakıp gitti. Kim bu değerli ve ağır emanetlere sarılır, gereğini yerine getirirse; yaşadığı zaman hangi zaman olursa olsun, yaşadığı zemin neresi olursa olsun, inşallah Hz. Peygamber ile berabermiş gibi olacaktır. Özellikle O'nun bereketli hayatı böyle okununca, sanki o günün dünyasındaymış gibi hadiselerin içerisinde dâhil olunca istifade çok daha farklı olacak, o nebevî atmosferden daha da fazla istifade edilecektir.

20. SİYERİN SAHİBİ OLAN EFENDİMİZ'E YÜZLERCE VEFA BORCUMUZDAN HİÇ DEĞİLSE BİR KAÇINI ÖDEMEYEBİLMEK İÇİN

Peygamberimiz ile kurduğumuz bağın sadece vefa üzerinden olmaması gerektiğini daha önce belirtmiştik. Bizler, O'nunla (sas) imanî bir sorumluluk çerçevesinde iletişim kurmalıyız. Böyle olmasına rağmen, Efendimiz (sas) ile aramızda vefa adına da bir bağın olmasında hiçbir mahsur yoktur, bilakis olması gerekir. O'nun (sas) ümmetine karşı nasıl vefalı olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Yirmi üç yıl mübarek lisanından düşürmediği bir kelimedir: *Ümmetî, ümmetî...*¹³

Mekke'nin o zorlu günlerinde aklında ümmeti, hicret yollarında aklında ümmeti, *Bedir*'in meydanında aklında ümmeti, Uhud'un yamaçlarında kan-revan içerisinde olduğu zaman bile aklında ümmeti, *Hendek*'te açlıktan karnına iki taş bağladığı zaman bile aklında ümmeti, *Hudeybiye*'de düşmanın o ağır tavırlarına karşı sabrederken bile aklında ümmeti, Veda Haccı'nda attığı her adımda aklında ümmeti, *Arafat*'ta, *Müzdelife*'de saatler süren secdelerde aklında ve dilinde hep ümmeti, vefat edeceği anlarda Aişe annemizin göğsüne başını koyduğu zamanlarda bile aklında ümmeti, ümmeti...

Efendimiz (sas), bize karşı bu kadar vefalı ise; vefa, vefa ister. O vefaya, vefa ile karşılık verebilmek için, bir vefa ortaya koyulmalıdır. O ve dostları, sevdikleri iyice öğrenilmeli, düşmanları ve sevmedikleri tespit edilmeli; “*Seven sevdiğinin sevdiklerini de sever, sevmediklerinden de uzak durur*” ilkesi ile hareket etmelidir. Bunun içinde O'nun kutlu hayatı olan Siyer kifayet oranınca ta'lim edilmelidir. O vefa sultanına karşı ne yapsak tam anlamı ile borcumuzu ödemiş olamayız ama bu manada ortaya konacak olan gayret ve çaba Efendimiz'in (sas) memnun olmasının inşallah bir vesilesi olacaktır.

DÂRÛ'L-ERKÂM

- “O'nun (sas) ahlakı Kur'an'dı” sözünden ne anlamalıyız?
- “Tarihte bir kez olan bir kez daha olur?” Gerçekten olur mu?
- İstikbalimiz köklerimizdedir! Öyle mi? Nasıl?
- Düşmanlarımız Müslümanlardan mı, yoksa İslam'dan mı korkuyorlar?
- İman ettiğin Peygamberin: “Ben sizler için güzel bir örnek değil miyim?” diyor, O'nu örnek almak nasıl olur?

¹³ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz: Yıldırım, Muhammed Emin, *Efendimiz'i Sahabe Gibi Sevmek*, s. 163-176

SUFFA

- HEDEFİN VE KULLANDIĞIN VASITALARIN MEŞRU OLSUN Kİ, YÜRÜDÜĞÜN YOL NEBEVÎ YOL OLABİLSİN.
- NEBEVÎ YOLUN AZIĞI OLAN AHLAKI İSTENİLEN DÜZEYDE KUŞAN Kİ, YOLLARDA TAKILIP KALMAYASIN.
- DEĞERLER SIRALAMASINI PEYGAMBERİNE İNŞA ETTİR Kİ, HESAP DEFTERLERİ AÇILDIĞINDA MAHCUP OLMAYASIN.
- İSLAM'IN İHTİVA ETTİĞİ POTANSİYELİN GÜCÜNE İNAN Kİ, FARKLI KAPILARDA BAŞKA ŞEYLER ARAMAYASIN.
- BÜYÜK ŞEYLER ELDE ETMEK İSTİYORSAN, ELİNDEKİ KÜÇÜK ŞEYLERİ FEDA ET Kİ, O EMELİNE KAVUŞABİLESİN.